

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

7 november 1997

BELEIDSBRIEF

Cultuur

Beleidsprioriteiten 1998

ingediend door de heer Luc Martens,
Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Beleidsbrief begroting Cultuur 1998.

Het regeerakkoord is bijzonder affirmatief in zijn benadering van het cultuurbeleid: "...Eén van de grootste uitdagingen bij de verdere ontwikkeling van Vlaanderen is de bevordering van het belang en de waarde van cultuur. Een gemeenschap die geen plaats inruimt voor culturele waarden ondergraaft zichzelf. Cultuur is nooit een overbodige luxe. Het gaat immers om essentiële menselijke en maatschappelijke waarden...." Deze affirmatieve stellingname houdt in dat er een cultuurbeleid moet gevoerd worden dat efficiënt het waardevolle dat op cultureel vlak in de samenleving bestaat ondersteunt en zelf ontwikkelt wat ontbreekt of slechts dank zij overheidsinitiatief kan opbloeien.

Over de diverse beleidsterreinen heen heb ik in mijn beleidsnota 'Werken aan netwerken' onder meer beklemtoond dat in het cultuurbeleid de vernieuwende krachten ondersteuning verdienen, dat ondersteuning via een goede en transparante regelgeving de publieke toets moeten kunnen doorstaan en dat de internationale uitstraling van de Vlaamse cultuur moet worden versterkt.

In de beleidsprioriteiten in 1998 worden deze bekommernissen via diverse beleidslijnen gerealiseerd. Op te merken valt dat er een krachtige ondersteuning naar het jeugdbeleid gaat, dat het wetgevende initiatief voor een actief museumbeleid in 1998 tot de eerste concrete resultaten op het veld zal leiden, dat het muziekbeleid een helder decretaal kader krijgt en dat het expliciete onderdeel van de regeerverklaring aangaande de oprichting van een Raad voor Cultuur in 1998 kan worden gerealiseerd.

Een generaliserend overzicht van de prioriteiten in 1998 toont volgende actiepunten:

- een zo maximaal mogelijke uitvoering (90%) van het nieuwe decreet voor het landelijk jeugdwerk ;
- de uitvoering van het nieuwe decreet ter subsidiëring van de provinciebesturen inzake hun jeugdbeleid;
- de versterking van de werking van de v.z.w. de Rand in uitvoering van het actieplan voor de Vlaamse rand ;
- de uitvoering van het museumdecreet waar gestart wordt met de erkenning van musea;
- de voorbereiding van de uitvoering van het muziekdecreet ;
- de verzelfstandiging van het BRTN- koor en orkest ;
- de internationale uitstraling van de Vlaamse cultuur door o.m. een actieve deelname aan de expo te Lissabon en de boekenbeurs in Bologna;
- een krachtige start van het nieuwe vijfjarenplan (1998-2002) van de Nederlandse Taalunie;
- de voorbereiding van het project "Brussel, Europese cultuurstad" in het jaar 2000 ;
- de installatie van de Raad voor Cultuur, een Raad voor de Kunsten en een Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding.

JEUGDWERK

Voor de sector van het jeugdwerk wordt 1998 een heel belangrijk werkingsjaar.

Eind 1997 wordt het decreet houdende de subsidiëring van de provinciebesturen inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid aan het Vlaamse Parlement ter goedkeuring voorgelegd. Het decreet zal vanaf 1998 de reglementering op de subsidiëring van de sector van het regionaal jeugdwerk vervangen. De nodige kredieten werden hiertoe in het ontwerp van begroting 1998 ingeschreven.

Tevens heeft de Vlaamse regering het voorontwerp van decreet houdende de erkenning en subsidiëring van het landelijk georganiseerd jeugdwerk principieel goedgekeurd. Na advies van de Raad van State en definitieve goedkeuring in de Vlaamse regering wordt dit voorgelegd aan het Vlaamse Parlement. Voor de sector van het landelijk jeugdwerk wordt 1998 dan ook een uitermate belangrijk overgangsjaar.

Binnen voornoemd ontwerp van decreet op het landelijk jeugdwerk wordt ook een oplossing geboden voor de landelijke initiatieven "vorming werkende jongeren" en "jeugdvakanties". Voor deze werkingen was binnen het decreet van 9 juni 1993 op basis van artikel 9 een overgangsperiode voorzien die echter afliep in 1997.

De ingeschreven budgettaire middelen voor 1998 voor toepassing van het nieuwe decreet op het landelijk jeugdwerk worden in vergelijking met het krediet van 1997 substantieel opgetrokken.

Met dit verhoogde krediet moet de toepassing van het nieuwe decreet leiden tot een ± 90 % uitvoering van de subsidiëring.

Voor wat de sector van het lokaal jeugdwerk betreft is 1997 een jaar van beleidsevaluatie en voorbereiding op de aanpassing van wettelijke regelingen geweest.

In 1998 moeten de gemeentebesturen een jeugdwerkbeleidsplan opstellen voor de uitvoering in de periode 1999 - 2001. Met het oog hierop werd de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten en Jeugdconsulenten (V.V.J.) in 1997 verzocht een evaluatie van het decreet van 9 juni 1993 houdende de subsidiëring van de gemeentebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie inzake het voeren van een jeugdwerkbeleid, te maken.

Uit deze evaluaties blijkt dat de diverse betrokkenen overwegend een positief oordeel uitspreken over de gevolgen en resultaten van dit decreet. Dit neemt uiteraard niet weg dat er zich toch een aantal knelpunten voordoet en dat hieruit de passende conclusies dienen getrokken. Zo zullen aanpassingen worden uitgewerkt en dit inzonderheid wat de jeugdwerkinitiatieven betreft die werken met maatschappelijk achtergestelde kinderen en jongeren.

Terzake stel ik een grondig gesprek voor in de Commissie Cultuur en Sport van het Vlaams Parlement.

VOLKSONTWIKKELING EN OPENBAAR BIBLIOTHEEKWERK

Volksontwikkeling

1998 is voor de sector van de volksontwikkeling het eerste jaar na de overgangperiode. Per 31 december 1997 zal de decretaal voorziene overgangperiode van drie jaar voor de verenigingen en de instellingen van volksontwikkeling inderdaad voorbij zijn. Met uitzondering van de diensten, komt de via de decreten van april 1995 vooropgestelde herordening van de sector in een definitieve fase terecht.

Na de budgettaire inspanning in 1996 (180 miljoen), en na de extra-kredietstijging in de begroting 1997 (120 miljoen), kunnen de decreten behoorlijk worden uitgevoerd.

Voor de verenigingen, met inbegrip van de migrantenfederaties en de lokale initiatieven van migranten, moet dit krediet volstaan voor een normale decreetuitvoering.

Voor de instellingen is het krediet 1998 een eerste vertaling van het status-quo ingesteld via het minidecreet van 10 juni 1997. De periode die nog loopt tot eind 2000 zal benut worden voor een gedachtenwisseling over de finaliteit van het volksontwikkelingswerk in instellingen en eventuele nieuwe en andere uitgangspunten voor een regeling terzake.

Voor de diensten, die een volledig nieuwe werksoort zijn, werd om die reden via het programmadecreet van 20 december 1996 de overgangperiode reeds met één jaar verlengd. Deze verlenging wordt via de programmawet bij deze begroting verder uitgebreid tot in 2000. In het dienstendecreet werd immers een evaluatiedatum ingebouwd, met name 2000. Opdat dit decreet zijn doelstelling zou bereiken worden de inspectieformaliteiten, die voortvloeien uit de toepassing van het decreet, aangepast aan de ervaringen opgedaan tijdens de eerste inspectieronde in 1997. Opdat organisaties in hun dossiervorming voor erkenning rekening zouden kunnen houden met de nieuwe inspectienormen wordt de eerstvolgende erkenningsronde verschoven naar 1999, op basis van de werking van 1998.

Daarnaast is er 10 miljoen extra voorzien voor initiatieven rond kwaliteitszorg in de sector van de Volksontwikkeling.

Culturele Centra

Krachtens het decreet van 24 juli 1991 betreffende de erkenning en subsidiëring van de Nederlandstalige culturele centra die het culturele leven in de Vlaamse gemeenschap bevorderen, kan de Vlaamse regering één cultureel centrum per gemeente en twee per provincie erkennen/subsidiëren.

De culturele centra worden ingedeeld in de basiscategorie, de plus-categorie I, de plus-categorie II of als bijkomend dorps- of wijkhuis, afhankelijk van voorwaarden inzake infrastructuur en inwonertal.

Via het decreet van 20 december 1996 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 werden voor deze sector ingrijpende maatregelen getroffen.

Overeenkomstig artikel 66 van dit decreet is er na 1 januari 1998 geen gesubsidieerde personeelsuitbreiding meer mogelijk.

Tegelijkertijd werd voor 1998 ook een erkenningsstop voorzien. 31 januari 1997 was de uiterste datum voor het indienen van een erkenningsdossier met het oog op een erkenning per 1 januari 1998. Op basis hiervan werden effectief 32 dossiers ingediend. Uitgaande van de reeds uitgevoerde inspectiebezoeken, kan worden vooropgesteld dat er hiervan 15 in aanmerking komen voor erkenning. Hiervoor wordt voor 1998 nog een bijkomend krediet voorzien van 30.000.000,- fr.

De erkenningsstop betekent ook dat samenwerkingsverbanden steeds belangrijker zullen worden.

In 1997 werd reeds bijkomend 14.000.000,- fr. voorzien voor cultuurspreidende projecten in culturele centra, een initiatief dat ook in 1998 zal worden verdergezet.

Openbaar bibliotheekwerk

De uitvoering van het bibliotheekdecreet van 1978 nadert zijn voltooiing.

Krachtens dit decreet is elke gemeente er immers toe gehouden om een plaatselijke openbare bibliotheek (POB) op te richten en in stand te houden. Het verplichtende karakter is een unicum in de cultuursector.

Momenteel beschikken 288 van de 308 gemeenten binnen het Vlaamse Gewest over een erkende bibliotheekvoorziening.

In 1997 werden 7 nieuwe erkenningen toegestaan terwijl ook 2 gemeenten zich via een samenwerkingsverband met een aangrenzende gemeente in regel hebben gesteld.

Van de nog resterende 20 gemeenten zonder erkende openbare bibliotheek is ruim de helft bezig met de oprichting van een eigen bibliotheek die aan de normen van het bibliotheekdecreet voldoet zodat voor 1998-1999 nog verschillende nieuwe erkenningen zullen mogelijk zijn.

Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een nieuw bibliotheekdecreet. De voortschrijdende informatiemaatschappij en de snelle technologische mogelijkheden inzake informatieverspreiding maken het noodzakelijk om de bibliotheeksector naar nieuwe taken en samenwerking te oriënteren.

Hierop anticiperend werd in 1996-1997 reeds een project opgezet dat het mogelijk maakte om alle Nederlandstalige openbare bibliotheken in Vlaanderen en Brussel collectief op Internet aan te sluiten en tevens een zogenaamd Intranet tussen deze bibliotheken te realiseren.

Via een speciaal ontwikkeld zoekstelsel wordt het voor de gebruiker trouwens mogelijk om op eenvoudige wijze kwaliteitsvolle informatie op het Internet op te sporen.

Deze infrastructuur legt de basis tot de creatie van een indrukwekkende virtuele openbare bibliotheek waarin elke gemeentelijke bibliotheek onderdeel wordt van een zo volledig mogelijke voorziening inzake lectuur en informatie. De volgende jaren dienen stelselmatig gewijd te worden aan de uitbouw van deze informatie-infrastructuur en van de ondersteuning van het bibliotheekpersoneel bij deze nieuwe opdrachten.

BEELDENDE KUNST, MUSEA EN ARCHITECTUUR.

Musea

Een hedendaags museumbeleid maakt werk van een 'integrale aanpak'. De uitdaging bestaat erin dat de zorg voor het erfgoed niet ophoudt bij het verwerven en bewaren, maar zich verder zet in het beheren en het ontsluiten van de collecties. Rekening houdend met de diverse knelpunten in de sector wil ik met een vernieuwd museumbeleid de volgende doelstellingen realiseren: het museumlandschap kwalitatief structureren, de kwaliteit van de museumwerking verhogen, de samenwerking tussen de musea stimuleren en de participatie van het publiek bevorderen.

Het decreet tot erkenning en subsidiëring van musea, goedgekeurd door het Vlaams parlement, opent een aantal nieuwe perspectieven om een sterk vernieuwend en actief ondersteunend beleid te voeren. De verhoging van de financiële middelen vanaf 1997 geeft de mogelijkheid dit ook te realiseren. In 1997 werden reeds een aantal voorbereidende initiatieven genomen, o.m. onderzoek op het gebied van behoud en beheer, publiekswerking, museummanagement en de reproductierechten van museumcollecties.

Het museumdecreet voorziet de erkenning van de musea en de organisatie van het museumwezen en het bepaalt op welke wijze de werking van de musea gestimuleerd en gesteund kan worden binnen de financiële mogelijkheden van de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Het basisprincipe is de definitie van het 'museum', zoals die door ICOM (International Council of Museums) werd opgesteld.

De subsidiëeringsvoorwaarden vertrekken van de erkenningsvoorwaarden. De subsidiëring bevat verschillende soorten ondersteuning :

- subsidies voor de basiswerking van erkende musea op basis van een niveauspecifieke indeling;
- kwaliteitsondersteuning via projectsubsidies voor overkoepelende initiatieven of begeleiding ten gunste van erkende musea of het museumwezen. Deze initiatieven kunnen uitgaan van erkende musea of in samenwerking met erkende musea, van museumconsulenten, verenigingen, ...;
- startsubsidies voor nieuwe museale initiatieven.

Het nieuwe museumbeleid beoogt tevens een complementair beleid te voeren met de provincies en gemeenten. Daartoe zal een protocol worden afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de provincies met afspraken over taakverdeling en samenwerking, ook met betrekking tot de niveauspecifieke indeling van erkende musea en de daaraan verbonden subsidiëring van de basiswerking door de overheden.

Bijzondere aandacht zal uitgaan naar initiatieven ter begeleiding van het hele museumveld en de professionalisering van de museumwerking. Daartoe zullen verschillende initiatieven worden aangemoedigd: het museumconsulentschap met enerzijds provinciale museumconsulenten als generalisten, anderzijds Vlaamse museumconsulenten-specialisten; opleidings- en vormingsinitiatieven in samenwerking met of vanuit bestaande organisaties en instellingen.

Er wordt ook werk gemaakt van de oprichting van een reproductiefonds dat de rechten op de museale collecties dynamischer wil beheren en tevens de registratie van de collecties wil actualiseren met nieuwe vooruitstrevende technieken.

Ook de eigen musea - het KMSK, MUHKA en het Kasteel van Gaasbeek - zullen een beleidsnota opmaken. Deze moet de aanzet zijn tot een sterkere profilering van deze instellingen.

Beeldende Kunst

Op het vlak van de beeldende kunst vond het voorbije jaar een beleidsherijking plaats die het veld met een grotere selectiviteit en doelgerichtheid wil ondersteunen.

Binnen het aankoopbeleid inzake hedendaagse beeldende kunst wil ik nog meer dan vroeger voor een collectiegerichte benadering kiezen. De regeling "oeuvre-aankopen" is ontwikkeld in functie van de noden van een kwalitatieve collectievorming. Wanneer blijkt dat van een vooraanstaand kunstenaar slechts geïsoleerde, onvoldoende representatieve of kwalitatief zwakkere werken in de "collectie Vlaanderen" aanwezig zijn, dan biedt de regeling oeuvre-aankopen de mogelijkheid om de collectie via een gerichte en gegroepeerde aankoop van een ensemble van werken aan te vullen.

Het beheer van de eigen collectie van de Vlaamse Gemeenschap krijgt in 1998 prioriteit : de reeds ingezette informatisering van de catalogus van de collectie zal in 1998 worden voltooid.

Daarnaast ondersteunt de Vlaamse overheid de collectievorming van de musea voor hedendaagse kunst van Antwerpen (MuhKA), Gent en Oostende, door jaarlijks voor een bepaald bedrag aankopen te doen op vraag van deze musea (=de regeling collectie-ondersteuning musea voor hedendaagse kunst). De beperkte eigen middelen waarover deze musea beschikken, volstaan immers niet om een voldoende adequaat collectiebeleid te voeren.

Een rechtstreekse ondersteuning van de kunstenaars door middel van subsidies vormt een klassiek gegeven binnen de beeldende kunstensector. Het beleid ten gunste van de beeldende kunstenaar bestaat uit een tweesporenbeleid waarbij de helft van de kredieten gereserveerd is voor de toekenning van substantiële werkbeurzen (≥ 250.000 fr.) en de overige helft voor gewone werkbeurzen.

Om aan jonge Vlaamse kunstenaars de kans te geven om zich op buitenlandse podia te manifesteren en hun werk aan internationale kwaliteitsnormen te toetsen heb ik voor de deelname van galerijen aan buitenlandse kunstbeurzen een stimulerende regeling ontwikkeld die vanaf 1998 in werking zal treden.

De aanwezigheid van galerijen op kunstbeurzen met werk van jonge Vlamingen betekent een belangrijke internationale promotie zowel voor de kunstenaars als voor de hedendaagse beeldende kunst uit Vlaanderen. Getuige hiervan is het uitwisselingsproject Vlaanderen-Catalonië dat met een reeks tentoonstellingen in Barcelona in 1997 en een vervolg in Vlaanderen in 1998 jonge kunstenaars met elkaars werk confronteert.

Naar analogie met de besprekingen over een Fonds voor de Letteren zal ik besprekingen op gang brengen over een Fonds voor de Beeldende Kunsten met de bedoeling om ook hier een nieuw en krachtig instrument te introduceren dat de ontwikkeling van de sector ten goede komt.

Architectuur

Inzake architectuur wens ik het bestaande sensibiliseringsbeleid te continueren.

Door een stimulerend en ondersteunend beleid wil de overheid voorwaarden scheppen voor het verhogen van de kwaliteit van het architecturaanbod in de gebouwde omgeving en van de publieke betrokkenheid.

Via subsidies aan projecten worden aanzetten gegeven met het oog op het sensibiliseren en informeren van de lagere overheden, het verbeteren van het architectuurklimaat en het sensibiliseren van het brede publiek.

In 1998 zal de derde editie van het Jaarboek Architectuur, 1996-1997 verschijnen.

MUZIEK, LETTEREN EN PODIUMKUNSTEN

Muziek

In de muzieksector is de goedkeuring door de Vlaamse regering van het voorontwerp van decreet houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van professionele muziekensembles, concertorganisaties, muziekclubs, muzikeducatieve organisaties en festivals, een steunpunt muziek, het subsidiëren van muziekprojecten en het verlenen van compositieopdrachten en werkbeurzen een belangrijke stap naar meer transparantie en objectivering.

In het najaar wordt dit ontwerp aan het Vlaams parlement voorgelegd.

De inwerkingtreding van dit decreet is voorzien op 1 januari 1998. De eerste erkennings- en subsidiëronde van vier jaar start op 1999.

Het muziekdecreet houdt rekening met een aantal principes die reeds werden uiteengezet in mijn beleidsbrief muziek 1996-1999. Zo worden de overheidsinspanningen verruimd van de klassieke muziek naar andere muziekgenres. Voor het eerst wordt voor deze sector het systeem van erkenningen ingevoerd en wordt voor de werking van de verenigingen een vierjaarlijks financieringsbudget voorzien. Dit zal bijdragen tot ordening van het muziklandschap en de muziekensembles en concertorganisaties moet toelaten een meer evenwichtig beleidsplan voor te leggen.

Aan de professionele ensembles wordt opgelegd hun musici contractueel in dienst te nemen zodat zij volwaardig werknemer zijn en aan alle fiscale en sociale verplichtingen wordt voldaan.

De procedures voor erkenning en subsidiëring houden rekening met het decreet voor de Raad voor Cultuur en met de belangrijkste krijtlijnen van het departementaal integratieproject (DIP), dat een vereenvoudigde en geharmoniseerde erkenningsprocedure beoogt.

In 1997 werden tevens de nodige maatregelen genomen voor de verzelfstandiging van het BRTN Filharmonisch Orkest en BRTN Koor, die operationeel wordt vanaf 1 januari 1998.

Van deze verzelfstandiging werd tevens gebruik gemaakt om bijkomende kansen te ontwikkelen voor het symfonisch landschap in Vlaanderen. Er zal aldus werk gemaakt worden van de samenwerking tussen de beide filharmonische orkesten, nl. het BRTN Filharmonisch Orkest en het Koninklijk Filharmonisch Orkest van Vlaanderen. Deze samenwerking moet leiden tot een goede onderlinge taakafstemming en tot synergie op diverse terreinen.

De Vlaamse Gemeenschap zal een Muziekcentrum van de Vlaamse Gemeenschap oprichten. Dit centrum zal functioneren als steunpunt voor de muziek en instaan voor de promotie van onze componisten en ensembles in binnen- en buitenland en een documentatie- en

informatiecentrum uitbouwen op het domein van de muziek, o.m. met betrekking tot de partituren van de Vlaamse componisten. Daarnaast zal het Muziekcentrum het overleg en de samenwerking tussen de grote symfonische orkesten behartigen.

Vlopera

De Vlaamse Opera start als nieuwe juridische entiteit zijn tweede werkjaar. De werking van deze Vlaamse openbare instelling kent ook internationaal een grote weerklank. De persreacties zijn vaak erg lovend, en de grote publieke belangstelling toont aan dat de Vlopera zich uitstekend van zijn taak kwijt. De verhoging van de dotatie moet het mogelijk maken om het huidige hoge niveau te handhaven.

Letteren

De krachtlijnen van het letterenbeleid zijn te vinden in mijn beleidsbrief Letteren 1996-1999. In 1997 heb ik een aantal belangrijke innovaties opgestart.

Auteurs kunnen, in het kader van de steun aan de scheppende kunstenaar, een aanvraag indienen voor het bekomen van een publicatiepremie. Zo kan een auteur een rechtstreekse (financiële) respons krijgen vanwege de overheid voor zijn jongste boek.

Daarnaast is er de verruiming die is ingezet op het vlak van de subsidies aan uitgevers voor de productie van cultureel waardevolle teksten.

Voor wat de promotie betreft van onze literatuur in het buitenland zijn de prospectoren aan het werk in Spanje, Engeland en in de Scandinavische landen. De contacten die zij ter plekke leggen met uitgevers, boekhandelaars en organisatoren van manifestaties zijn de basis voor de promotie van de Vlaamse literatuur in het buitenland.

Voor 1998 stijgt het letterenbudget met 13,4 miljoen. Ik wil de bijkomende middelen vooral inzetten voor de leesbevordering en de steun aan de scheppende kunstenaar. De waardevolle, maar eerder losstaande initiatieven in het kader van de leesbevordering (De Jonge Gouden Uil, de jongerenboekenkrant, de leeskringen, de boekenbox voor eerste boekengebruikers) zullen gestructureerd worden aangepakt zodat op permanente basis acties ontwikkeld worden die de leesbevordering ten goede kunnen komen. De extra middelen voor de steun aan de scheppende kunstenaars, gaan in de eerste plaats naar de literaire vertalers die totnogtoe niet voor een beurs in aanmerking kwamen.

In 1998 zullen de subsidies aan tijdschriften worden toegekend op basis van een nieuw en eenvormig reglement, waarin naast de literaire, ook de kunstkritische en algemeen-culturele periodieke worden opgenomen. Kwaliteit, maatschappelijke relevantie en opzet van het tijdschrift zijn de belangrijkste beoordelingscriteria.

Wij staan tevens voor een aantal belangrijke herdenkingsjaren van schrijvers. Zo zullen in 1998 Gerard Walschap en in 1999 Guido Gezelle herdacht worden. Grote literatuur verdient ook grote weerklank. De manifestaties die worden opgezet (lezingen, rondreizende tentoonstellingen, theaterproducties, wetenschappelijke en populaire edities...) behelzen meer dan het domein letteren en zullen daarom vanuit een globale aanpak worden ondersteund.

In het Vlaams Parlement werd een voorstel van decreet ingediend houdende oprichting van een Vlaams Fonds voor de Letteren. Omwille van het belang van dit voorstel zal ik zonder verwijl de politieke besprekingen errond opstarten, die moeten uitmonden in de noodzakelijke bijsturing, accentuering en versterking van bepaalde onderdelen.

Podiumkunsten

In 1998 wordt de continuïteit bevorderd van initiatieven in de sectoren van het theater, de dans, het muziektheater en de kunstencentra, door de subsidie te handhaven op een niveau dat aangepast is aan de werking van deze professionele organisaties voor podiumkunsten.

Sinds 27 januari 1993 is het decreet op de podiumkunsten van kracht, waarbij de steun aan de Nederlandstalige dramatische kunst, de dans, het muziektheater en aan kunstencentra op een globale en gecoördineerde wijze wordt georganiseerd. De decreetgever heeft de mogelijkheid gecreëerd tot het toekennen van een startenveloppe, om structurele subsidiëring van vernieuwende initiatieven mogelijk te maken. Het decreet geeft ook een impuls aan de Nederlandstalige schepende kunstenaars. Elk gezelschap en kunstencentrum programmeert tijdens de 4 jaar lopende erkenningsperiode minstens één en bij voorkeur meerdere creaties van eigen bodem. Er wordt daarnaast extra ruimte geschapen voor de ontwikkeling van projecten op het vlak van theater, muziektheater, dans en kunstencentra, met als doelstelling stimulansen te bieden aan nieuwe of experimentele producties, wat ten goede moet komen aan de diversiteit van het theaterlandschap.

Er zal in 1998 werk gemaakt worden van de herziening van het podiumkunstendecreet. Ik stelde reeds bij de aanvang van deze legislatuur dat de erkenning en subsidiëring voor de volgende vierjarenperiode moet gebeuren op basis van een geactualiseerd decreet. De actualisering betreft een aantal technische aanpassingen, maar ook het inspelen op actuele tendenzen in de podiumkunsten.

Ook buiten het podiumkunstendecreet wordt steun verleend aan belanghebbende professionele podiuminitiatieven.

Op de podia van de verenigingen Paleis (Vlaamse Vereniging in het Paleis voor Schone Kunsten), Ancienne Belgique, Beursschouwburg, Bronks, krijgt de Vlaamse culturele uitstraling concreet gestalte, als venster op de internationale grootstad Brussel. Het speelveld van het Lunacomplex wordt vanaf nu inhoudelijk toevertrouwd aan vzw. Kaaitheater. De kantoorverdiepingen van het Lunagebouw bieden o.m. onderdak aan het Vlaams - Theaterinstituut (VTI), de Federatie van Erkende Culturele Centra (FeVeCC), de Vlaamse Directies voor Podiumkunsten (VDP), met als effect de ontwikkeling van één groot theatercentrum. De permanente en intensieve werking van deze vijf centra in de hoofdstedelijke context vergt een specifieke behandeling en ondersteuning.

Daarnaast wordt geïnvesteerd in de podiuminfrastructuur die eigendom is van de Vlaamse Gemeenschap. In Brussel is vooral geïnvesteerd in de afwerking van spektakelzaal Ancienne Belgique en in de Kaaitheaterstudio's. De instandhoudings- en restauratiewerken aan de Beursschouwburg zijn toegewezen aan de Afdeling Monumenten en Landschappen. De Vlaamse Gemeenschap zal substantieel bijdragen in de renovatie van de KVS (zie rubriek Brussel) en komt tussen in infrastructuurwerken van de kunstencentra Vooruit en Stuc en in de bouw van een volwaardige concertzaal te Brugge.

Het internationaal kunstencentrum de Singel te Antwerpen vervult voor Vlaanderen een speerpuntpositie inzake receptie en coproductie van een artistiek hoogwaardig programma van muziek, dans, theater en architectuurtentoonstellingen. Vanuit deze positie neemt de Singel ook de rol op zich van centrum vanwaar internationaal geïntereerd Vlaams werk een vlotte doorstroming naar het buitenland krijgt. De Vlaamse Gemeenschap levert een bijdrage in de onderhoud van het gebouw, en organiseert het permanente overleg met de

andere gebruikers van het gebouwencomplex, het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium en de BRTN.

De steun aan het Vlaams Theaterinstituut (VTI) moet de dienstverlening via documentatie, publicatie en stimulering op het hele terrein van de podiumkunsten mogelijk maken. Het VTI lanceert debatten, zet nieuwe periodieke publicaties op en brengt mij advies uit inzake het te voeren beleid.

INTERNATIONAAL CULTUURBELEID

In 1997 werden een aantal strategische prioriteiten gelegd, die een grotere visibiliteit en coherentie van het internationaal cultuurbeleid beogen. Grote manifestaties zoals Formes de Flandes in Barcelona, de biënnale van Venetië, de tentoonstelling 'Een eeuw moderne kunst van de Lage Landen' in Venetië, het Vlaams-Nederlandse 'Schwerpunkt' op de Göteborg Book Fair, e.a. hebben gezorgd voor een opgemerkte Vlaamse aanwezigheid in het buitenland.

De inspanningen hiervoor gaan verder in 1998. Substantiële ondersteuning is o.m. voorzien voor de Wereldtentoonstelling in Lissabon, de boekenbeurs in Bologna, de voorbereiding van de Van Dyck-tentoonstelling (1999) in samenwerking met de Royal Academy in Londen.

Een belangrijk beleidsinstrument op het internationale vlak blijft het Cultureel Ambassadeurschap dat als doel heeft de uitstraling van de Vlaamse kunst en cultuur in het buitenland te bevorderen. De titel kan worden toegekend hetzij voor een welbepaald jaar, hetzij voor een periode van meerdere jaren met een maximum van 5 jaar (1998-2002). Bij de toekenning van de titel streeft de jury naar een representatieve spreiding over diverse kunstvormen.

Bij de start van het nieuwe meerjarenbeleidsplan 1998-2002 van de Nederlandse Taalunie voorziet de Vlaamse regering bijkomende middelen die voornamelijk gaan naar de realisatie van een nieuwe geschiedenis van de Nederlandse literatuur en naar de bevordering van de neerlandistiek in Zuid-Afrika en in Midden- en Oost-Europa.

VZW "DE RAND"

Deze vzw werd in 1997 bij decreet opgericht met het oog op de ondersteuning van het Nederlandstalige karakter van de Vlaamse rand rond Brussel.

De overheid besliste eigenaar te blijven van de 5 culturele centra van de Vlaamse Gemeenschap in de rand van Brussel, maar het beheer toe te vertrouwen aan een vzw die aan welbepaalde voorwaarden moet voldoen. Tevens werd een filiaal geïnstalleerd in de Boesdaelhoeve in Sint-Genesius-Rode. De beheersorganen zijn zo samengesteld dat een evenwichtige verankering tot stand komt, zowel met de lokale bevolking als met de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. De evoluties in de rand rond Brussel zijn dermate belangrijk voor heel Vlaanderen dat de Vlaamse Gemeenschap deze centra niet aan hun lot wou overlaten maar van dichtbij wil opvolgen en ondersteunen.

Ook de opdracht van deze centra werd verruimd en beter onderbouwd, aangepast aan de uitdeinende verfransingsdruk en internationalisering - ook buiten de faciliteitengemeenten. Niet alleen hun huidige sociaal-culturele opdracht zal verder ontwikkeld worden, maar tevens moeten deze centra uitgroeien tot echte gemeenschapscentra, het kloppend hart van de lokale bevolking. Deze aanpak moet leiden tot gebundelde initiatieven die het Vlaamse karakter van de streek kunnen versterken evenwel vanuit een open zelfbewuste opstelling naar anderstaligen. De Nederlandse cultuur moet ook gepromoot worden bij vreemdelingen en anderstaligen. De individuele krachten van elk centrum apart zullen gebundeld worden in één vzw die met des te meer overtuiging en inzet deze zware taken kan aanpakken.

De Vlaamse Gemeenschap verhoogde haar subsidie van 70,9 miljoen tot 86,3 miljoen zodat deze jonge vzw kan uitgebouwd worden tot een echt cultuur- en dienstencentrum en tot de hoeksteen van het beleid naar de Vlaamse rand.

BRUSSEL

Het overleg met mijn collega, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke-kansenbeleid Brigitte Grouwels, met de verschillende administraties en de collegeleden van de VGC zal ook in 1998 een belangrijk instrument blijven om vorm te geven aan het beleidsplan Brussel.

Daarenboven worden er bijzondere inspanningen geleverd voor de Brusselse podia. Na een verhoging van de middelen bij de begrotingsherschikking in 1997 met 26,2 miljoen frank bedroeg het totale budget 97,8 miljoen frank.

Voor 1998 is dit budget nogmaals met 5,5 miljoen verhoogd tot 103,7 miljoen frank.

Dit betekent een stijging met 45 % over een periode van twee jaar.

De Vlaamse Gemeenschap zal een ernstige bijdrage leveren aan het initiatief Brussel Europese cultuurstad van het jaar 2000. Het project "Brussel, Europese cultuurstad van het jaar 2000" kan een mijlpaal betekenen in de ontwikkeling van onze hoofdstad en medebepalend zijn voor haar evolutie in de 21ste eeuw. Er wordt gestreefd naar initiatieven met een blijvende impact op het stadsweefsel waarbij alle bevolkingsgroepen worden aangesproken.

De Vlaamse Gemeenschap krijgt hier een unieke kans om volwaardig mee te worden aan de sociaal-culturele toekomst van haar hoofdstad. Brussel 2000 is tevens een uiterst geschikt medium om de cultuur uit Vlaanderen op een internationaal forum voor te stellen.

In 1997 werd een startsubsidie verleend van 2 miljoen frank. Voor 1998 bedraagt de bijdrage van de Vlaamse Gemeenschap 46 miljoen frank.

De Vlaamse Gemeenschap stelde in 1997 een eerste bedrag van 69 miljoen ter beschikking teneinde het dossier van de renovatie van de KVS op te starten. Intussen werd een project opgesteld voor de restauratie en renovatie van de KVS en zal de Vlaamse Gemeenschap in 1998 tussenkomen voor een bedrag van 210 miljoen. De tussenkomst wordt ter beschikking gesteld via een bijkomende en specifieke dotatie aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het is de bedoeling dat het gebouw opnieuw bespeelbaar wordt vanaf 2000 maar dat ook garanties worden gegeven over de toekomstige beschikbaarheid ervan voor de Vlaamse cultuur in Brussel.

Ook inzake sport wordt in 1998 voor Brussel een bijzondere inspanning geleverd door een extra subsidie van 15 miljoen frank.

RAAD VOOR CULTUUR

In 1997 werd het decreet houdende de oprichting van een Raad voor Cultuur, een raad voor de kunsten, een raad voor volksontwikkeling en cultuurspreiding en een adviserende beroepscommissie inzake culturele aangelegenheden voorbereid en als ontwerp op 21 oktober 1997 door de Vlaamse regering goedgekeurd.

Dit decreet zal in het najaar 1997 nog aan het Vlaams parlement worden voorgelegd, zodat het in 1998 operationeel kan worden. Meteen zal een belangrijk element van het regeerakkoord gerealiseerd worden. De Raad voor Cultuur heeft als opdracht een globale visie uit te werken op cultuurbeleid terwijl de overige raden op hun specifieke terrein het beleid zullen adviseren.

SPORTBELEID

In oktober 1997 heb ik het Strategisch Plan voor Sportend Vlaanderen voorgesteld aan de leden van de Vlaamse regering en van het Vlaams Parlement.

1998 wordt de start van de uitvoering van het Strategisch Plan.

Het Strategisch Plan voorziet dat er een nieuwe decretale opdracht voor het Bloso wordt geformuleerd. Daarnaast wordt overwogen om binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap een afdeling Sport op te richten.

De twee belangrijkste klemtonen van het Strategisch Plan zijn de jeugdsport en de kwaliteitszorg.

Deze klemtonen moeten terug te vinden zijn in een nieuw decreet op de sportfederaties en een geactualiseerd decreet op de gemeentelijke en provinciale sportdiensten.

In overleg met alle actoren in het Vlaamse sportlandschap zal gewerkt worden aan de verwezenlijking van de kritische succesfactoren die vermeld staan in het Strategisch Plan.

Over de belangrijkste maatregelen die moeten worden genomen om het Strategisch Plan te realiseren zal de Vlaamse regering zich uitspreken voor het begin van het nieuwe jaar 1998.

MONUMENTEN

Het monumentenbeleid richt zich op het verbeteren van de kwaliteit van onze leefomgeving. Monumenten zijn geen dode stenen, maar wel spiegels van onze eigen cultuurgeschiedenis. 550.000 bezoekers aan de Open Monumentendag bewijzen dat monumenten een bijzondere dynamiek geven aan het leven van vandaag.

Monumentenzorg is ook verankerd in vele facetten van de samenleving (economie, toerisme, ruimtelijke ordening, educatie, tewerkstelling,...). Het brede maatschappelijk draagvlak dat daardoor ontstaat moet de overheid stimuleren om een actief monumentenbeleid te voeren.

De bescherming van onroerend erfgoed is op zichzelf al een wapen tegen verloedering, onverantwoorde sloping en speculatie. Een goed beheer, gestimuleerd door het aanmoedigen van herbestemming, van onderhoud en restauratie, moet bijdragen tot de netheid en de verfraaiing van onze steden, tot het respect voor de leefomgeving in het algemeen en voor de culturele waarden van het patrimonium in het bijzonder.

De investeringen in onze monumenten via de onderhouds- en restauratiepremie gaan verder. Het systeem van de onderhoudspremie wordt gestimuleerd. Het is belangrijk om tot een preventief beleid te komen en op die manier omvangrijke restauratiewerken meer en meer te vermijden. Voor de restauratiewerken wordt een weloverwogen meerjarenprogramma opgesteld. Hiertoe kunnen de steden en gemeenten ook hun voorstellen indienen.

Aangezien het Vlaams Gewest voor 25% à 60% tussenkomt in de restauratiekosten ontstaat een groot multiplicatoreffect en betekent een investering van 1,5 miljard BF een totale restauratie-activiteit van meer dan 3 miljard BF.

Resturatiewerken zijn arbeidsintensief. De investeringen in deze sector hebben dan ook gunstige effecten op de tewerkstelling. In het verlengde van de samenwerking met de vakbonden en de werkgevers naar aanleiding van de Open Monumentendag 97 rond het thema 'Arbeid' zal ik in 1998 nog meer naar synergie zoeken tussen monumentenzorg en tewerkstelling.

Ook met sociale huisvesting moet er synergie komen. Er zullen een aantal pilootprojecten worden geïnitieerd met betrekking tot de herbestemming van monumentale panden tot sociale huisvesting.

Het cultuurhistorisch erfgoed moet tevens als toeristische troef sterker gewaardeerd worden.

Ons monumentenbeleid zal zich daarenboven meer en meer enten op beleidslijnen die binnen de Raad van Europa tot stand komen, zoals een betere ontsluiting, de economische meerwaarde, de kennisvergaring en inventarisatie, duurzame ontwikkeling en de rol van de diverse overheden en vrijwilligersverenigingen.

Luc MARTENS